

Sygn. akt VII U 1704/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 listopada 2014r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Stachurska

Protokolant: Marcin Kamionowski

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2014r. w Warszawie

sprawy I. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o ustalenie wysokości kapitału początkowego

na skutek odwołania I. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 2 stycznia 2013r., znak: (...) -2011 i z dnia 21 sierpnia 2013r., znak: (...) -2011

oraz sprawy I. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania I. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 15 czerwca 2013r., znak: (...)

1. umarza postępowanie w sprawie odwołania od decyzji z dnia 2 stycznia 2013r., znak: (...) -2011 w zakresie w jakim została ona zmieniona decyzją z dnia 21 sierpnia 2013r., znak: (...) -2011;
2. oddala w pozostałym zakresie odwołania od decyzji z dnia 2 stycznia 2013r. i 21 sierpnia 2013r.;
3. odrzuca odwołanie od decyzji z dnia 15 czerwca 2013r.

UZASADNIENIE

I. G. w dniu 14 lutego 2013r. złożył za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. odwołanie od decyzji z dnia 2 stycznia 2013r., znak: (...) -2011, ustalającej kapitał początkowy.

W uzasadnieniu odwołania odwołujący podniósł, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyliczył mu niższy kapitał początkowy niż byłby obliczony przy uwzględnieniu prawidłowych danych, w szczególności:

- organ rentowy wyliczając kapitał początkowy nie uwzględnił najlepszego okresu 10 lat pracy, o który wnioskował odwołujący, tj. z lat 1987 – 1996, lecz wziął pod uwagę lata 1989 – 1998;

- organ rentowy nie uwzględnił wynagrodzenia i odprowadzanych z tego tytułu składek ZUS za okres od 1985r. do 1990r. z tytułu prowadzonej przez odwołującego działalności gospodarczej pod nazwą „Wyrób i naprawa urządzeń elektronicznych (...) I. G.” B., ul. (...), nr (...);

- organ rentowy wyliczając wynagrodzenie za rok 1994 błędnie zsumował wynagrodzenie z dwóch zaświadczeń, które zostały przedłożone do akt sprawy.

W ocenie odwołującego, poprawnie wyliczony wskaźnik podstawy wymiaru kapitału początkowego powinien wynosić 183,99 % (odwołanie z dnia 12 lutego 2013r., k. 2 a/s).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o zawieszenie postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 3 k.p.c.

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wskazał, że decyzją z dnia 15 czerwca 2013r., znak: OU440000/D/2013-006121/001, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. stwierdził, że odwołujący nie podlegał ubezpieczeniu społecznemu osób prowadzących działalność gospodarczą w okresach wskazanych w tej decyzji. W ocenie organu rentowego, decyzja ta wpływa na ustalenie wartości kapitału początkowego, a więc i na zaskarżoną obecnie decyzję o ustaleniu kapitału początkowego z dnia 2 stycznia 2013r., znak: (...) -2011. Została ona odebrana przez odwołującego w dniu 19 czerwca 2013r., a uprawomocni się 19 lipca 2013r. i wówczas zostanie przekazana do Oddziału ZUS, który podejmie działania w sprawie ustalenia prawidłowej wartości kapitału początkowego. Wobec powyższego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o zawieszenie postępowania wskazując, że rozstrzygnięcie sprawy zależy od uprzedniej decyzji organu administracji publicznej i informując, że stanowisko merytoryczne w sprawie odwołania I. G. zostanie przekazane wraz z aktami niezwłocznie po zakończeniu postępowania w (...) Oddziale ZUS, które jest uzależnione od zakończenia postępowania w (...) Oddziale ZUS (odpowiedź na odwołanie z dnia 10 lipca 2013r., k. 8 a/s).

I. G. w dniu 1 października 2013r. odwołał się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 21 sierpnia 2013r., znak: (...) -2011, wskazując, iż domaga się:

- wyliczenia kapitału początkowego z najlepszych lat, tj. 1987 – 1996, a nie z lat 1989 -1998;

- uwzględnienia składek za okres od 1985r. do 1990r. z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej pod nazwą (...) B., ul. (...);

- prawidłowego zsumowania wynagrodzenia za rok 1994 z dwóch zaświadczeń (...) sp. z o.o. (...) B. ul. (...) oraz (...) sp. z o.o. al. (...) w W. oraz

- uwzględnienia w roku 1987 wynagrodzenia z dwóch źródeł, tj. z firmy (...) – I. G.” B. ul. (...) w kwocie 252000 zł oraz z (...) sp. z o.o. (...) B. ul. (...) w kwocie 1450000 zł, tj. łącznie 1702000 zł.

Zdaniem odwołującego przy uwzględnieniu powyższych uwag wskaźnik podstawy wymiaru winien wynosić 183,99 % (odwołanie z dnia 23 września 2013r., k. 14 a/s).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie od decyzji z dnia 2 stycznia 2013r. oraz z dnia 21 sierpnia 2013r. wniósł o:

- umorzenie postępowania na podstawie art. 477¹³ k.p.c. w zakresie, w jakim zaskarżona decyzja z dnia 2 stycznia 2013r., znak: (...) -2011, została zmieniona przez decyzję z dnia 21 sierpnia 2013r., znak: (...) -2011 oraz

- oddalenie odwołań w pozostałym zakresie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołania organ rentowy wskazał, że w dniu 21 sierpnia 2013r. wydał kolejną decyzję w sprawie, zmieniającą zaskarżoną decyzję z dnia 2 stycznia 2013r. Decyzją tą Zakład Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił przy wyliczeniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne w roku 1989 w wysokości 1060000,00 zł w stosunku do wcześniejszej kwoty 252.000,00 zł oraz w roku 1990 – 31038309,00 zł w stosunku do wcześniejszej kwoty 30000000,00 zł. Tym samym wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyliczony przez organ rentowy wzrósł z 158,32 % do 162,41 %. Jednocześnie organ rentowy wskazał, że w pozostałym zakresie odwołanie jest bezpodstawne (odpowiedź na odwołanie z dnia 1 października 2013r., k. 12-13 a/s).

I. G. w piśmie procesowym z dnia 27 maja 2014r., a potem z dnia 3 października 2014r. wskazał, że odwołuje się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 15 czerwca 2013r. (pismo procesowe z dnia 27 maja 2014r., k. 64 a/s, pismo procesowe z dnia 3 października 2014r., k. 100 a/s).

Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 7 sierpnia 2014r. wydanym na podstawie art. 194 § 1 k.p.c. wezwał Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. do udziału w sprawie z odwołania od decyzji z dnia 15 czerwca 2013r., nr (...) -1-ORZ/D (postanowienie Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie z dnia 7 sierpnia 2014 r., k. 85 a/s).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 15 września 2014r. złożył odpowiedź na odwołanie I. G. wnosząc o jego oddalenie.

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy odwołał się do uzasadnienia zaskarżonej decyzji, w którym przedstawił swoje stanowisko w sprawie. Po zapoznaniu się ze stanowiskiem I. G. nie uległo ono zmianie. Zaskarżoną decyzją organ rentowy ustalił, że w okresach od dnia 1 marca 1987r. do dnia 31 grudnia 1987r., od dnia 1 marca 1988r. do dnia 31 sierpnia 1988r. oraz od dnia 1 października 1988r. do dnia 31 stycznia 1989r. odwołujący nie polega ubezpieczeniu społecznemu jako osoba prowadząca działalność gospodarczą (odpowiedź na odwołanie z dnia 12 września 2014r., k. 96 a/s).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

I. G. urodzony (...), od dnia 4 października 1982r. do dnia 30 listopada 1982r. był zatrudniony w Elektrociepłowniach (...) S.A.

w W. na stanowisku elektromontera dyżurnego. W Rp-7 dotyczącym tego okresu pracodawca wskazał łączną kwotę wynagrodzenia wynoszącą 12728 zł (zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, k. 5-6 a/r). Następnie od dnia 17 grudnia 1982r. do dnia 30 kwietnia 1985r. odwołujący pracował na Politechnice (...) jako elektromonter (...). W Rp – 7 pracodawca wskazał, iż jego łączne wynagrodzenie wyniosło: za rok 1982 – 3252 zł, za rok 1983 – 27480 zł, za rok 1984 – 0 zł i za rok 1985 – 0 zł (zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, k. 8-9 a/r).

W okresie od dnia 6 maja 1983r. do dnia 30 kwietnia 1985r. odwołujący odbywał czynną służbę wojskową (książeczka wojskowa, k. 7 a/r), a potem w dniu 1 listopada 1985r. rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej pod nazwą (...) w B., którą prowadził do 31 maja

1990r. W dniu 7 grudnia 2002r. nastąpiło wystawienie zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, które podpisał sam odwołujący i główna księgowa, zgodnie z którym łączne wynagrodzenie I. G. wyniosło: za rok 1985 – 32400 zł, za rok 1986 – 194400 zł, za rok 1987 – 252000 zł, za rok 1988 – 324000 zł, za rok 1989 – 861300 zł i za rok 1990 – 1038300 zł (zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, k. 10-11 a/r).

W okresie prowadzenia działalności gospodarczej odwołujący był jednocześnie zatrudniony w (...) sp. z o.o. (...) w B.. Pracował tam w okresie od 1 marca 1987r. do 31 grudnia 1996r. jako dyrektor w pełnym wymiarze czasu pracy.

Zgodnie z Rp – 7 z dnia 16 marca 2003r. jego wynagrodzenie wyniosło łącznie: za rok 1987 – 1450000 zł, za rok 1988 – 1100000 zł, za rok 1989 – 2000000 zł, a rok 1990 – 30000000 zł, za rok 1991 – 48000000 zł, za rok 1992 – 84000000 zł, za rok 1993 – 108000000 zł, za rok 1994 – 112000000 zł, za rok 1995 – 3445,00 zł i za rok 1996 – 4245,00 zł (zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, k. 12-13 a/r).

I. G. od dnia 1 marca 1994r. podjął zatrudnienie w (...) sp. z o.o. w W., gdzie zajmował stanowisko dyrektora i pracował tam do 31 sierpnia 1994r. Jego wynagrodzenie z tego okresu, zgodnie z Rp- 7, wyniosło łącznie 13200000 zł (zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, k. 14-15 a/r).

Następnie od dnia 2 stycznia 1996r. do dnia 15 listopada 1996r. I. G. zajmował stanowisko dyrektora w Przedsiębiorstwie Produkcyjno – Handlowo – Usługowym (...) J. M. i uzyskał tam łączną kwotę wynagrodzeń brutto wynoszącą 6.899,98 zł (świadczenie pracy, k. 16 a/r, rozliczenie za rok 1996, k. 17 a/r). Od dnia 1 listopada 1996r. podjął pracę na stanowisku zastępcy dyrektora zespołu finansowego w Agencji Nieruchomości Rolnych w W., gdzie był zatrudniony do dnia 30 kwietnia 1997r. Jego łączne wynagrodzenie u tego pracodawcy wyniosło: za rok 1996 – 12 000,00 zł i za rok 1997 – 17 645,00 zł (zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, k. 19 - 20 a/r).

Od dnia 16 maja 1997r. do dnia 15 grudnia 1997r. I. G. pracował jako doradca prezesa zarządu ds. handlowych w Towarzystwie (...) S.A. w W. i łączna kwota jego wynagrodzenia za ten czas wyniosła 20 420,00 zł (zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, k. 21-22 a/r). Następnie w okresie od dnia 1 stycznia 1998r. do dnia 31 stycznia 1999r. odwołujący był zatrudniony w (...) sp. z o.o. Jego wynagrodzenie wyniosło: za rok 1998 – 5950,00 zł i za rok 1999 – 650,00 zł (zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, k. 23 - 24 a/r).

W dniu 28 grudnia 2010r. odwołujący wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o ustalenie kapitału początkowego załączając kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych, zaświadczenia o zatrudnieniu

i wynagrodzeniu oraz świadectwa pracy (wniosek wraz z załącznikami, k. 1 - 24 a/r). Organ rentowy w trakcie prowadzonych czynności dokonał potwierdzenia ubezpieczenia I. G. z okresu prowadzenia przez niego działalności gospodarczej oraz okresów zasiłkowych i ustalił m.in., że odwołujący miał następujące podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: w roku 1985 – 32 400 zł, w roku 1986 – 194 400 zł, w roku 1987 – 252 000 zł, w roku 1988 – 324 000 zł, w roku 1989 – 861 300 zł i w roku 1990 – 1 038 309 zł (potwierdzenie ubezpieczenia, k. 26 – 27 i 30 a/r, wniosek o potwierdzenie ubezpieczenia, k. 28 – 29 a/r). Dodatkowo organ rentowy uzyskał potwierdzenie, że kwota podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne odwołującego w roku 1994, kiedy był zatrudniony w (...) sp. z o.o., wyniosła 13 000 000 zł (pismo z dnia 26 listopada 2012r., k. 40 – 41 a/r). W oparciu o deklaracje rozliczeniowe zostały też zweryfikowane podstawy wymiaru składek za okres od marca 1987r. do grudnia 1988r. w (...) sp. z o.o. (...) w B.. W roku 1987 łączna podstawa wymiaru składek wyniosła 1000000 zł, zaś w roku 1988 – 110000 zł (oryginały deklaracji rozliczeniowych, k. 94 a/s).

Decyzją z dnia 2 stycznia 2013r., znak: (...) -2011, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. ustalił wartość kapitału początkowego dla I. G. na dzień 1 stycznia 1999r. i przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1.932,91 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1989r. do dnia 31 grudnia 1998r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 158,32 %. Następnie podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 158,32 % przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną w ustawie z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Jednocześnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych do ustalenia wartości kapitału początkowego przyjął okresy składkowe w wymiarze 15 lat, 3 miesiące i 8 dni, okresy nieskładkowe w wymiarze 4 dni oraz współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31 grudnia 1998r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wynoszący 51,00 %. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy nie uwzględnił okresów od dnia 2 maja 1983r. do dnia 5 maja 1983r., ponieważ tenże okres od dnia zwolnienia z pracy do dnia podjęcia służby wojskowej w ustawie z dnia 17 grudnia 1998r. nie jest wymieniony jako okres składkowy bądź nieskładkowy. Ponadto nie zostały uwzględnione okresy od dnia 1 stycznia 1988r. do dnia 28

lutego 1988r., od dnia 1 września 1988r. do dnia 30 września 1988r., gdyż w tych okresach I. G. przebywał na urlopie bezpłatnym oraz od dnia 1 stycznia 1990r. do dnia 31 stycznia 1990r. z uwagi na to, że okres ten nie został wystarczająco udowodniony, tj. trwa nadal postępowanie wyjaśniające (decyzja ZUS z dnia 2 stycznia 2013r., znak: (...) -2011, k. 54 - 56 a/r).

Następnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych po rozpatrzeniu wniosku odwołującego o doliczenie stażu oraz o zmianę podstawy wymiaru, decyzją z dnia 15 stycznia 2013r., znak: (...) -2011, odmówił ponownego ustalenia wartości kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999r. z uwagi na to, że przedłożone dowody, tj. zaświadczenie nadesłane z (...) Oddziału ZUS w W., nie powodują zmiany wartości kapitału początkowego (decyzja ZUS z dnia 15 stycznia 2013r., znak: (...) -2011, k. 62 a/r).

Kolejną decyzją wydaną w dniu 25 stycznia 2013r. (znak: (...) -2011) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. po raz kolejny odmówił ponownego ustalenia wartości kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999r. Powołał się przy tym na okoliczność, że przedłożony dokument, tj. zaświadczenie z (...) Oddziału ZUS w W., nie powoduje zmiany wartości kapitału początkowego (decyzja ZUS z dnia 25 stycznia 2013r., znak: (...) -2011, k. 68 a/r).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 15 czerwca 2013r. wydał decyzję nr (...) na podstawie art. 83 ust. 1 oraz art. 109 ustawy

z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.) w zw. z przepisami § 2, 4 i 7 rozporządzenia Ministra Pracy Płac

i Spraw Socjalnych z dnia 11 lutego 1977r. w sprawie wykonywania ustawy o ubezpieczeniu społecznym rzemieślników i niektórych innych osób prowadzących działalność na własny rachunek (Dz. U. Nr 6, poz. 25 z późn. zm.), a także w oparciu o art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy

z dnia 18 grudnia 1976r. o ubezpieczeniu społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą oraz ich rodzin (Dz. U. z 1989 r., Nr 46, poz. 250 z późn. zm.). We wskazanej decyzji organ rentowy stwierdził, że w okresach od dnia 1 marca 1987r. do dnia 31 grudnia 1987r., od dnia 1 marca 1988r. do dnia 31 sierpnia 1988r. oraz od dnia 1 października 1988r. do dnia 31 stycznia 1989r. I. G. nie podlegał ubezpieczeniu społecznemu osób prowadzących działalność gospodarczą. W toku prowadzenia postępowania wyjaśniającego mającego na celu ustalenie prawidłowego okresu podlegania ubezpieczeniu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej za okres do 31 grudnia 1998r. stwierdzono, że w okresie od dnia 1 listopada 1985r. do dnia 31 maja 1990r. ubezpieczony prowadził działalność gospodarczą oznaczoną (...), w trakcie której został zatrudniony w wymiarze 1/2 etatu: od dnia 2 marca 1987r. do dnia 31 sierpnia 1987r., od dnia 1 września 1987r. do dnia 31 października 1987r., od dnia 1 listopada 1987r. do dnia 31 stycznia 1989r., od dnia 1 lutego 1989r. do dnia 30 września 1989r., od dnia 1 października 198 r. do dnia 31 maja 1990r., od dnia 1 września 1994r. do dnia 1 grudnia 1996r. oraz od dnia 1 stycznia 1998r. do dnia 31 grudnia 1998r. w (...) sp. z o.o. Jednocześnie I. G.

w okresie zatrudnienia przebywał na urlopie bezpłatnym, tj. od dnia 1 stycznia 1988r. do dnia 28 lutego 1988r. oraz od dnia 1 września 1988r. do dnia 30 września 1988r. Zdaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych rozpoczęcie pracy w wymiarze 1/2 etatu w okresie jednoczesnego prowadzenia działalności gospodarczej spowodowało podleganie w w/ w okresach zarówno ubezpieczeniu społecznemu osób prowadzących działalność gospodarczą jak i pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu, a to było sprzeczne z obowiązującymi przepisami (decyzja ZUS z dnia 15 czerwca 2013r., nr (...) -1-ORZ/D k. 76 - 80 a/r). Wskazana decyzja została przesłana do odwołującego na adres, który odwołujący podawał organowi rentowemu. Odebrał ją jego ojciec M. G. w dniu 19 czerwca 2013r. (potwierdzenie odbioru, k. 125 a/r). I. G. odwołał się od powyższej decyzji dopiero w piśmie procesowym z dnia 27 maja 2014r. (pismo procesowe z dnia 27 maja 2014r., k. 64 a/s, zeznania I. G., k. 118 a/s).

Po otrzymaniu nowych dowodów, tj. korekty poświadczenia nadesłanego

z (...) Oddziału ZUS w W., Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 21 sierpnia 2013r. wydał decyzję znak: (...) -2011, w której ponownie ustalił wysokość kapitału początkowego I. G. na dzień 1 stycznia 1999r. i przyjął podstawę wymiaru w kwocie 1.982,85 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne

z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1989r. do dnia 31 grudnia 1998r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 162,41 %. Natomiast podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 162,41 % przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną w ustawie z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31 grudnia 1998r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 52,19 %. Do ustalenia współczynnika przyjęto wiek I. G. w dniu 31 grudnia 1998r. wynoszący 38 lat oraz łączny staż ubezpieczeniowy po zaokrągleniu w górę do pełnych lat wynoszący 16 lat. Kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999r. wyniósł 115.921,85 zł. Organ rentowy wskazał w decyzji, że do ustalenia wartości kapitału początkowego nie uwzględniono okresu od dnia 2 maja 1983r. do dnia 5 maja 1983r., ponieważ okres od dnia zwolnienia z pracy do dnia podjęcia służby wojskowej w ustawie z dnia 17 grudnia 1998r. nie jest wymieniony jako okres składkowy bądź nieskładkowy (decyzja ZUS z dnia 21 sierpnia 2013r., znak: (...)-2011, k. 110 - 111 a/r).

I. G. odwołał się od w/w decyzji (odwołanie z dnia 23 września 2013r., k. 14 a/s).

Postanowieniem z dnia 4 kwietnia 2014r. Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości celem ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego dla odwołującego I. G. w dwóch wariantach:

1. przy uwzględnieniu okresu podawanego przez odwołującego, tj. od 1987r. do 1996r.;
2. przy uwzględnieniu okresu przyjętego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, tj. od 1989r. do 1998r. z uwzględnieniem w obu wariantach za rok 1987 wynagrodzenia otrzymywanego z Przedsiębiorstwa Handlowo – Produkcyjnego (...) sp. z o.o. oraz wynagrodzenia uzyskiwanego w ramach działalności gospodarczej z tym, że tylko z okresu, kiedy odwołujący był objęty ubezpieczeniem społecznym (decyzja ZUS z dnia 15 czerwca 2013r.) (postanowienie z dnia 4 kwietnia 2014r., k. 37 a/s).

Biegły sądowy z zakresu księgowości A. G. w opinii z dnia 30 kwietnia 2014r. ustalił, że I. G. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 2 stycznia 2013r. o ustalenie kapitału początkowego, gdzie uwzględniono wskaźnik wwpw 158,32 % oraz ustalony został kapitał w wysokości 111.342,66 zł. W trakcie prowadzonego postępowania organ rentowy skorygował przedmiotową decyzję, poprzez wydanie nowej decyzji z dnia 21 sierpnia 2013r., ustalając kapitał początkowy według wskaźnika 162,41 % w wysokości 115.921,85 zł. W stosunku do pierwszej decyzji, obecna decyzja korygująca uznawała wynagrodzenie (podstawę wymiaru składki) z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej z firmy (...) w B.:

- za 1989 r. – 807.900 zł zmiana wskaźnika z 10,16 % na 42,72 % (korekta potwierdzenia składki) – działalność gospodarcza;

- za 1990 r. – 1.038.309 zł – zmiana wskaźnika z 242,80 % na 251,21 % - korekta potwierdzenia składki – działalność gospodarcza, po uwzględnieniu decyzji (...) Nr (...)-

1-ORZ/D o stwierdzeniu nie podlegania ubezpieczeniu społecznemu za wybrane okresy.

Jednocześnie biegły podkreślił, że powyższe zmiany roczne wskaźnika wwpw wpływały na zmianę tego wskaźnika z 10 lat, z okresu 1989 – 1998, w wysokości 162,41 %, które to ustalenie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest decyzją ostateczną, co do wskaźnika wwpw dla kapitału początkowego. Natomiast na zmianę decyzji organu rentowego, odnośnie kapitału początkowego wpływa inna decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ograniczająca okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu, z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej (w związku z podleganiem ubezpieczeniu społecznemu ze stosunku pracy), a także potwierdzone przez organ rentowy podstawy wymiaru składki wynikające z deklaracji imiennych (inne niż dane wykazane w Rp-7).

W ocenie biegłego, nie mogą być uznane za prawidłowe dane wynikające z Rp-7, ponieważ Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma możliwość stwierdzenia tej podstawy w oparciu

o dane zgłoszone do ubezpieczenia i zawarte w jego systemie. Dlatego też nie można zdaniem biegłego poprzestać na prostym sumowaniu wysokości wynagrodzenia z dwóch zakładów pracy wskazanych przez ubezpieczonego w Rp-7, nie uwzględniając faktu podstawy zgłaszanej do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w związku ze składaną deklaracją imienną.

Biegły sądowy podniósł również, że wskaźnik wysokości podstawy kapitału początkowego ustalony dla ubezpieczonego z lat 1987 – 1996 odpowiadający wariantowi

1 tezy dowodowej wynosi 183,99 %, jednak jest wskaźnikiem nieprawidłowym z uwagi na przyjęty poziom wynagrodzenia. Z prawidłowo przyjętego wynagrodzenia rocznego wynosiłby 161,29 %. Natomiast prawidłowy wskaźnik wppw jest ustalony przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Biegły potwierdził go, co do wysokości przyjętego wynagrodzenia (na bazie potwierdzenia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – odnośnie podstawy wymiaru składki – według deklaracji imiennych lub podstawy składki zgłoszonej do ubezpieczenia, z działalności gospodarczej) i wskazał, że wynosi on 162,41 %. Konkluzja biegłego była zatem taka, iż kapitał początkowy ustalony kolejną decyzją z dnia 21 sierpnia 2013r. w kwocie 115.921,85 zł na dzień 1 stycznia 1999r. jest prawidłowy (opinia biegłego sądowego A. G. z dnia 30 kwietnia 2014r., k. 43 - 47 a/s).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w piśmie procesowym

z dnia 19 maja 2014r. nie wniósł uwag do opinii biegłego sądowego z zakresu księgowości (pismo procesowe, k. 60 a/s). Odmienne stanowisko wyraził natomiast I. G., który w piśmie procesowym z dnia 27 maja 2014r. poinformował, że nie zgadza się z wnioskami wynikającymi z opinii wydanej przez biegłego sądowego i podważył wyliczenia potwierdzonych zarobków za lata 1987 i 1988. Jednocześnie podkreślił, że zgadza się z wnioskami biegłego dotyczącymi pozostałych lat, tj. 1989 – 1998 (pismo procesowe, k. 64 a/s).

Wskazany stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił częściowo na podstawie zeznań I. G. oraz powołanych dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy i w aktach rentowych, w tym w oparciu o deklaracje rozliczeniowe za okres od marca 1987r. do grudnia 1988r. w (...) sp. z o.o. (...) w B., których I. G. nie kwestionował.

Dodatkowo podstawę ustaleń faktycznych stanowiła opinia biegłego specjalisty z zakresu księgowości. Sąd Okręgowy ocenił ją jako rzetelną, trafną i dostatecznie wyjaśniającą przedmiot sporu, gdyż została wydana przez specjalistę w dziedzinie księgowości, nadto po wnikliwej analizie zgromadzonej dokumentacji, w szczególności deklaracji rozliczeniowych za okres od marca 1987r. do grudnia 1988r. w (...) sp. z o.o. (...) w B., na podstawie których sporządzone zostało poświadczenie ubezpieczenia dotyczące I. G.. Odwołujący zaakceptował w części ustalenia biegłego i nie wnosił do nich uwag, nie zgodził się jednak ze stanowiskiem, jakie zajął biegły w przedmiocie wynagrodzeń z lat 1987 i 1988. Według odwołującego za wskazane lata winny być zsumowane zarobki wynikające z Rp -7. Jak się jednak okazało występowała rozbieżność pomiędzy danymi zawartymi w tych dokumentach a deklaracjami rozliczeniowymi, którymi dysponuje ZUS. Tychże deklaracji odwołujący nie kwestionował. Wobec tego Sąd przyjął, iż stanowisko biegłego bazujące na wskazanych dokumentach źródłowych, z drugiej zaś zawierające wariant wyliczeń, jaki zaproponował odwołujący, jest zgodne z tezą dowodową i może stanowić podstawę ustaleń faktycznych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

I. G. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

(...) Oddział w W. z dnia 2 stycznia 2013r., znak: (...) -2011 oraz od decyzji z dnia 21 sierpnia 2013r., znak: (...) -2011, dotyczących ustalenia wysokości kapitału początkowego. Sąd Okręgowy uznał, że są one niezasadne i powinny podlegać oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 174 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013r. poz.1440 ze zm.), kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Na podstawie art. 174 ust. 2 w/w ustawy przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Ponadto, zgodnie z treścią art. 174 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18 z tym, że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999r. Dyspozycja powołanego art. 174 ust. 3 odsyła do treści art. 15, w myśl którego podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W przedmiotowej sprawie organ rentowy ustalając kapitał początkowy I. G. uwzględnił wszystkie udokumentowane okresy, zarówno te, kiedy odwołujący postawał w stosunku pracy, jak i wówczas, gdy jego ubezpieczenie pozostawało w związku z działalnością gospodarczą. Pierwsze z wymienionych okresów są potwierdzone świadectwami pracy, drugie zaś potwierdzał organ rentowy w ramach prowadzonego postępowania wyjaśniającego na podstawie danych zaewidencjonowanych w ZUS.

Na okoliczność ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego dla odwołującego I. G. Sąd Okręgowy dopuścił dowód

z opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości. Biegły sądowy zwrócił uwagę, że w trakcie prowadzonego postępowania zainicjowanego odwołaniem od decyzji z dnia 2 stycznia 2013r., organ rentowy dokonał korekty swego stanowiska i wydał nową decyzję z dnia 21 sierpnia 2013r. ustalając kapitał początkowy w wysokości 115.921,85 zł przy uwzględnieniu wskaźnika 162,41 %. W stosunku do pierwszej decyzji, decyzja z 21 sierpnia 2013r. uznawała wynagrodzenie (podstawę wymiaru składki) z tytułu prowadzonej przez odwołującego działalności gospodarczej:

- za 1989r. – 807.900 zł (zmiana wskaźnika z 10,16 % na 42,72 % z uwagi na korektę potwierdzenia wymiaru składki);
- za 1990r. – 1.038.309 zł – zmiana wskaźnika z 242,80 % na 251,21 % (korekta potwierdzenia składki po uwzględnieniu decyzji (...) Nr (...) o stwierdzeniu nie podlegania ubezpieczeniu społecznemu za wybrane okresy..

Dodatkowo biegły sądowy zaznaczył, że powyższe zmiany roczne wskaźnika wwpw wpływały na zmianę tego wskaźnika z 10 lat, z okresu 1989 – 1998, który wyniósł 162,41 %.

Zdaniem Sądu Okręgowego, biegły sądowy prawidłowo ocenił, że nie mogą być uznane za prawidłowe dane za lata 1987 – 1988 wynikające z Rp-7, ponieważ Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma możliwość stwierdzenia podstawy wymiaru składek w oparciu o dane zgłoszone do ubezpieczenia i zawarte w jego systemie. Jednocześnie Sąd Okręgowy w pełni zgadza się, że nie należy poprzestać na prostym sumowaniu wysokości wynagrodzenia z dwóch zakładów pracy wskazanych przez ubezpieczonego w Rp-7, nie uwzględniając podstawy zgłaszanej do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w związku ze składanymi deklaracjami imiennymi. Te deklaracje zresztą, celem weryfikacji, zostały przedstawione przez organ rentowy i I. G. nie kwestionował tego, co jest w nich zawarte.

Biegły sądowy wprawdzie wyliczył wskaźnik wysokości podstawy kapitału początkowego z lat 1987 – 1996, odpowiadający wariantowi 1 tezy dowodowej, a jednocześnie stanowisku odwołującego, jednak jest on wskaźnikiem nieprawidłowym z uwagi na przyjęty poziom wynagrodzenia. To wynagrodzenie winno wynieść tyle ile ustalił

(potwierdził) organ rentowy i przy takim jego poziomie, wskaźnik z lat, które podawał odwołujący, wynosiłby nie 183,99 %, lecz 161,29 %. Natomiast prawidłowy wskaźnik wwpw, a jednocześnie najwyższy możliwy, został ustalony przez organ rentowy i wyniósł 162,41 %, co potwierdził w swej opinii biegły sądowy. Tym samym w ocenie Sądu Okręgowego, kapitał początkowy ustalony kolejną decyzją z dnia 21 sierpnia 2013r. w kwocie 115.921,85 zł na dzień 1 stycznia 1999r. jest prawidłowy.

Podkreślić także należy, że stosownie do treści art. 477¹³ k.p.c. zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd - przez wydanie decyzji uwzględniającej w całości lub w części żądanie strony - powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części. Poza tym zmiana lub wykonanie decyzji nie ma wpływu na bieg sprawy.

W związku z faktem, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 21 sierpnia 2013r., znak: (...) -2011, zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 2 stycznia

2013r., znak: (...) -2011, poprzez uwzględnienie przy wyliczeniu wskaźnika podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne w roku 1989 w wysokości 1.060.000,00 zł w stosunku do wcześniejszej kwoty 252.100,00 zł oraz w roku 1990 – 31.038.309,00 zł w stosunku do wcześniejszej kwoty 30.000.000,00 zł. Tym samym wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyliczony przez organ rentowy wzrósł z 158,32 % do 162,41 %. Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹³ k.p.c. umorzył zatem postępowanie w sprawie odwołania od decyzji z dnia 2 stycznia 2013r., znak: (...) -2011, w zakresie, w jakim została ona zmieniona decyzją z dnia 21 sierpnia 2013r., znak: (...).

W pozostałym zakresie odwołania od obu decyzji dotyczących wysokości kapitału początkowego, były bezzasadne i podlegały oddaleniu na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Zdaniem Sądu Okręgowego organ rentowy prawidłowo zastosował powoływane na wstępie przepisy określające sposób wyliczenia kapitału początkowego i w rozpatrywanej sprawie nie popełnił błędów – ani tych, które wskazywała strona odwołująca, ani żadnych innych, które mogłyby stanowić podstawę zmiany zaskarżonych decyzji.

Odnosząc się do odwołania I. G. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 15 czerwca 2013r., znak: (...), wskazać należy, że zgodnie z art. 477⁽⁹⁾ § 1 k.p.c. odwołanie od decyzji organów rentowych wnosi się na piśmie do organu, który wydał decyzję, lub do protokołu sporządzonego przez ten organ, w terminie miesiąca od doręczenia odpisu decyzji. Z treści art.

477⁽⁹⁾ § 3 k.p.c. wynika, że Sąd odrzuci odwołanie wniesione po upływie terminu, chyba że przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się.

W rozpoznawanej sprawie ubezpieczony odwołał się od powyższej decyzji na etapie postępowania sądowego, tj. wolę zaskarżenia tej decyzji po raz pierwszy wyraził dopiero w piśmie procesowym z dnia 27 maja 2014r. Tymczasem z ustaleń poczynionych przez Sąd wynika, że przesyłka organu rentowego zawierająca w/w decyzję została doręczona na adres, na który do I. G. już wcześniej była kierowana korespondencja. Odebrał ją dorosły domownik - ojciec odwołującego, który podpisywał się na potwierdzeniu odbioru nie tylko tej przesyłki, ale i wielu innych, w tym również i tych, które były wysyłane do odwołującego w niniejszym postępowaniu. Co prawda odwołujący podnosił, że przesyłki zawierającej decyzję z dnia 15 czerwca 2013r., nie otrzymał, gdyż ojciec nie przekazał mu jej, nie udowodnił tego jednak i nie obalił domniemania płynącego ze skutecznego doręczenia, jakie na podstawie przepisów k.p.a. zostało dokonane do rąk dorosłego domownika. Takie stanowisko wynika również z tego, że - jak wskazuje zgromadzony w sprawie materiał dowodowy - wcześniej wydawane decyzje organu rentowego, jak i przesyłki z sądu, kierowane na ten sam adres i również odbierane przez M. G. - ojca I. G., docierały do odwołującego. Jak wskazał Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszcz w wyroku z dnia 11 grudnia 2013r. „odebranie przesyłki przez dorosłego domownika jest uważane za skuteczne doręczenie przesyłki samemu adresatowi, a zatem, generalnie ujmując, ewentualne zaniedbania, nieuwaga, przeoczenie takiej osoby (dorosłego domownika), czy też popełnienia przez nią oczywistej omyłki, spowodowane czynnikami subiektywnymi, nie mogą być kwalifikowane jako brak winy adresata.” (II SA/Bd 1173/13, Lex nr 1429531).

Sąd może nie odrzucić odwołania (rozpoznać je), jeśli przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się. Sąd może tak postąpić na wniosek ubezpieczonego. Złożenie wyraźnego wniosku nie jest jednak niezbędne i wystarczające jest powołanie się i wykazanie okoliczności usprawiedliwiających przekroczenie terminu, gdyż Sąd nie ma obowiązku ustalania z urzędu przyczyn wniesienia odwołania po terminie (postanowienie SN z dnia 14 września 1995 r., II URN 36/95, OSNAPiUS 1996, nr 13, poz. 191; por. też postanowienie SN z dnia 18 grudnia 1998 r., II UKN 561/98, OSNAPiUS 2000, nr 5, poz. 199). Ocena, czy przekroczenie terminu było nadmierne i czy nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się, jest pozostawione uznaniu sądu (wyrok SN z dnia 21 marca 2006 r., III UK 168/05, Lex nr 277825). Do tego terminu nie mają zastosowania przepisy o przywróceniu terminu na zasadach ogólnych (art. 168 i n.; wyrok SA w Rzeszowie z dnia 6 grudnia 1994 r., III AUr 344/94, OSA 1995, nr 1, poz. 9).

Użyte w art. 477⁽⁹⁾ § 3 k.p.c. sformułowanie "przyczyny niezależne" jest szersze od "braku winy strony" (art. 168 § 1 k.p.c.) i pozwala na uwzględnienie także niektórych przyczyn zawinionych (postanowienie SN z dnia 14 lutego 1996 r., II URN 63/95, OSNAPiUS 1996, nr 17, poz. 256). Jeżeli strona była należycie pouczona o trybie i terminie zaskarżenia decyzji organu rentowego, to wniesienie odwołania z kilkumiesięcznym opóźnieniem jest nadmiernym przekroczeniem terminu z przyczyn zależnych od odwołującego się (postanowienie SN z dnia 22 kwietnia 1997 r., II UKN 61/97, OSNAPiUS 1998, nr 3, poz. 104). Wniesienie odwołania po upływie 18 miesięcy od dnia doręczenia odpisu decyzji jest nadmiernie spóźnione i uzasadnia jego odrzucenie (postanowienie SN z dnia 29 września 1999 r., II UKN 490/99, OSNAPiUS 2001, nr 2, poz. 57; por. też postanowienie SN z dnia 29 października 1999 r., II UKN 588/99, OSNAPiUS 2001, nr 4, poz. 134).

W rozpoznawanej sprawie przekroczenie terminu po stronie odwołującego wyniosło kilkanaście miesięcy, a zatem było nadmierne. Dodatkowo I. G. nawet jeśli nie zapoznał się z decyzją z uwagi na jej nie przekazanie przez ojca, to już w lipcu 2013r. wiedział, że taka decyzja zapadła, gdyż powoływał się na nią organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie, które notabene odebrał właśnie M. G., podobnie jak kilka innych przesyłek. Później w kolejnych pismach organu rentowego ta kwestia także była poruszana, zatem trudno mówić o tym, by odwołujący nie wniósł odwołania w terminie z przyczyn od siebie niezależnych.

Sąd Okręgowy przyjął zatem, że decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 15 czerwca 2013r., znak: (...), została prawidłowo doręczona, a odwołanie od niej zostało złożone z nadmiernym przekroczeniem terminu przewidzianego w art. 477⁹ § 1 k.p.c. oraz z przyczyn zależnych od odwołującego. Dlatego też Sąd na podstawie art. 477⁹ § 3 k.p.c. orzekł o odrzuceniu odwołania od w/w decyzji, która tym samym musiała być uwzględniona przy ustalaniu kapitału początkowego, co organ rentowy i biegły prawidłowo uczynili.

ZARZĄDZENIE

(...)